

TLAČOVÁ SPRÁVA

Podľa krajskej prokuratúry bolo rozhodnutie inšpekcie o zastavení trestného stíhania v prípade policajnej razie v rómskej osade v Moldave nad Bodvou v súlade so zákonom

Košice, Budapešť, 21.03.2016

Krajská prokuratúra v Prešove zamietla sťažnosti proti rozhodnutiu inšpekcie Ministerstva vnútra SR, ktorá v novembri 2015 vo vybraných častiach zastavila trestné stíhanie v prípade policajnej razie v rómskej osade v Moldave nad Bodvou. Podľa prokuratúry sú sťažnosti nedôvodné a inšpekcia postupovala zákonne napriek tomu, že informácie o možnom policajnom násilí dlho ignorovala a trestné stíhanie začala až niekoľko mesiacov po incidente. Podľa právnej zástupkyne a právneho zástupcu poškodených osôb je rozhodnutie prokuratúry v hrubom rozpore s medzinárodným právom.

Právne zastupovanie poškodeným osobám v tomto prípade dlhodobo sprostredkovávajú mimovládne organizácie Poradňa pre občianske a ľudské práva a Európske centrum pre práva Rómov (ERRC).

ERRC v spolupráci s advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom sprostredkováva bezplatné právne zastupovanie približne 30 osobám z Moldavy nad Bodvou, ktoré sa domáhajú spravodlivosti potom, ako im zasahujúci príslušníci policajného zboru zasiahli do základných ľudských práv a slobôd a spôsobili škodu na zdraví a majetku. Právny zástupca vyjadril nespokojnosť s priebehom vyšetrovania už v septembri 2014, kedy boli podané sťažnosti proti nariadenému skúmaniu duševného stavu svedkov-poškodených znalcom a zároveň proti priesluchu v konaní.

Poradňa sprostredkováva bezplatné právne zastupovanie dvom osobám, ktoré podľa ich výpovedí čelili hrubému násiliu zo strany príslušníkov polície počas razie priamo v osade v Moldave nad Bodvou, ako aj na miestnej policajnej stanici, kam boli po razii predvedení a zadržávaní. Obidvaja poškodení utrpeli následkom konania príslušníkov polície zranenia s dĺžkou liečenia niekoľko týždňov. Advokátka spolupracujúca s Poradňou - Vanda Durbáková – podala pár týždňov po skutku dňa 17.7. 2013 v mene jednej z poškodených osôb trestné oznámenie za podozrenia zo spáchania trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa. Inšpekcia však trestné oznámenie odmietla. Následné sťažnosti na nezákonný postup inšpekcie a nezačatie trestného stíhania odmietla okresná a krajská prokuratúra. Trestné stíhanie napokon inšpekcia začala až v januári 2014 na pokyn generálnej prokuratúry, a to vo vzťahu k celému prípadu a možnému porušeniu zákona.

Po takmer dvoch rokoch od udalosti, v novembri 2015 inšpekcia trestné stíhanie vo vybraných oblastiach zastavila, a to vrátane namietaného násillia, ktorému poškodení čelili na policajnej stanici, kam boli po razii predvedení. Proti tomuto rozhodnutiu podali právna zástupkyňa a právny zástupca poškodených sťažnosť na Krajskú prokuratúru v Prešove, ktorá sťažnosť uznesením zo dňa 16.02.2016 zamietla.

Prokurátor krajskej prokuratúry sa s rozhodnutím inšpekcie v plnej miere stotožnil. Vedené vyšetrovanie podľa neho naplnilo všetky požiadavky účinného vyšetrovania prípadov možného neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva vrátane rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. V tomto smere tiež skonštatoval, že inšpekcia je plne nezávislým orgánom oprávneným vyšetrovať prípady možného policajného násillia, napriek tomu, že funguje v inštitucionálnom rámci Ministerstva vnútra SR, ktoré má v pôsobnosti aj činnosť polície. V odôvodnení rozhodnutia išiel prokurátor na viacerých miestach aj nad rámec hodnotenia zákonnosti samotného vyšetrovania zo strany inšpekcie a okrem iného vyslovil

názor, že v súvislosti s daným prípadom dochádzalo k nekritickému až skresľujúcemu preberaniu faktov a ich ďalšej účelovej dezinterpretácii zo strany médií smerom k širokej verejnosti.

Advokátka spolupracujúca s Poradňou pre občianske a ľudské práva a právna zástupkyňa dvoch poškodených osôb, Vanda Durbáková, v súvislosti s rozhodnutím prokurátora uviedla: „*Prokurátor vo svojom rozhodnutí nepochopiteľne prehliada skutočnosť, že trestné stíhanie zo strany inšpekcie bolo začaté až v januári 2014 a prvé vyšetrovacie úkony vo vzťahu k mojím klientom boli vykonané koncom februára 2014, teda prakticky trištvrte roka od samotného incidentu. Štátne orgány sú pritom podľa medzinárodného práva, v prípadoch, ktoré naznačujú možné policajné násillie, povinné začať vyšetrovať bezodkladne tak, aby bolo možné zabezpečiť čo najlepšiu kvalitu dôkazov. Skutočnosť, že prokurátor obhajuje niekoľkomesačnú nečinnosť inšpekcie tým, že jej nebolo doručené trestné oznámenie, je absurdná. Faktom je, že inšpekcia odmietla trestné oznámenie, ktoré som podala v mene jedného z poškodených pár týždňov po incidente. Zodpovedný vyšetrovací orgán je navyše povinný začať vyšetrovať sám z úradnej povinnosti v prípade, ak z prijatých informácií vyplýva, že mohlo dôjsť k násilliu zo strany polície. Aj vzhľadom na to považujem rozhodnutie krajskej prokuratúry za nezákonné a v mene svojich klientov využijem ďalšie dostupné právne prostriedky na jeho zvrátenie.*“

ERRC a Poradňa v ostatných rokoch dokumentovali viaceré dôvodné podozrenia z fyzických a verbálnych útokov príslušníkov Policajného zboru voči Rómom. – či už išlo napríklad o prípad chlapcov z Luníka IX (2009), razie v štyroch obciach v okrese Kežmarok (2012), v Moldave nad Bodvou (2013) či Vrbnici a ďalších susedných romských osadách (2015). Podľa zistení Verejnej ochrankyne práv bola ostatná policajná Akcia 100, vyhlásená v apríli 2015 ako celokrajová, reálne vykonaná iba v rómskych osadách (vrátane Vrbnice).

„*ERRC by chcelo vyjadriť znepokojenie z výskytu podobných incidentov, ktoré znamenajú vážny zásah do ľudskej dôstojnosti poškodených - Rómom. Napriek tomu nedošlo v žiadnom z uvedených prípadov k identifikácii a potrestaniu páchatel'ov a u niektorých incidentov vyšetrovatel' dokonca skonštatoval, že daný skutok sa vôbec nestal. Domnievame sa, že tieto skutočnosti môžu svedčiť o inštitucionálnom rasizme u orgánov činných v trestnom konaní.*“ - uviedol Dorde Jovanovic, prezident ERRC.

- Koniec -

Kontakty:

Poradňa:

Vanda Durbáková – advokátka spolupracujúca s Poradňou pre občianske a ľudské práva a právna zástupkyňa dvoch poškodených osôb:

tel. č.: 0908 695 531; e-mail: vanda.durbakova@poradna-prava.sk

ERRC:

Szelim Simandi

Simandi.szelim@xkk.hu

+36202658562

Informácie o organizáciách:

ERRC: Európske centrum pre práva Rómom je medzinárodnou mimovládnu organizáciou bojujúcou proti anti-rómskemu rasizmu a porušovaniu ľudských práv Rómom prostredníctvom strategického vedenia súdnych konaní, výskumu, advokačných aktivít a výchovy k ľudským právam. ERRC má poradný status pri Rade Európy rovnako ako pri Hospodárskej a sociálnej rade OSN. Web: www.errc.org

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Web: www.poradna-prava.sk

Poznámka:

Poradňa pre občianske a ľudské práva v súčasnosti zabezpečuje bezplatnú právnu pomoc v prípadoch možného policajného násillia v rámci realizácie projektu „Posilňovanie inštitucionálnej ochrany a zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násillia na Slovensku“. Projekt bol podporený sumou 33 588,40 EUR z Fondu pre mimovládne organizácie, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2009 – 2014. Správcom Fondu je Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Cieľom projektu „Posilňovanie inštitucionálnej ochrany a zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násillia na Slovensku“ je rozvoj advokačných a watch-dogových aktivít.

